

Nr 1. 2022

Läsombudet

Tidningen för läsombud och högläsare

Nominera till
Årets läsombud
2022!

LÄTTLÄSTA SAJTEN **ALLA VÄLJARE**

**"Vi förklarar
politik så att
alla förstår"**

Långsamma valdebatter • Lärvux gör kurs om valet • Valskola 2022
• Vårens nya lättlästa böcker

Anmäl dig till Läsombudsregistret!

Är du läsombud eller frivillig högläsare? Då kan du anmäla dig till Läsombudsregistret och få tidningarna Läsombudet och Läsliv, nyhetsbrev och inbjudningar till inspirations- och utbildningsdagar. Anmäl dig till registret via e-post eller telefon:

E-post | register@mtm.se **Telefon** | 040-653 27 00

Valet är för alla

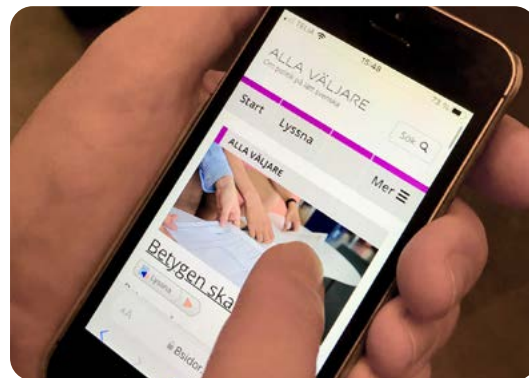
◆ Kanske är det en post-pandemieffekt, kanske är det det stundande valet, men det verkar sjuda extra mycket av läsfrämjande aktiviteter just nu. Och det passar ju bra eftersom det är dags att nominera till Årets läsombud! Myndigheten för tillgängliga mediers pris för läsombud och högläsare. Känner du någon som gör en extra fin insats? Passa då på att nominera hen på mtm.se/lasombud. Fram till den 15 september kan du lägga din röst.

Och på tal om val – missa inte den lättlästa boken **Dags att rösta – Valskola 2022**. I förra valet var det hela 1 miljon röstberättigade som inte röstade och det vill författaren Bengt Fredrikson, journalist på den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor, ändra på med den här boken. Läs intervjun med Bengt på sidan 7. Även på sajten **Alla väljare** – en undersida till 8 Sidor – jobbar man just nu hårt för att få fler att rösta. Här finns allt ifrån praktisk information kring valet till intervjuer med partiledarna. Allt skrivet på lätt svenska för att alla ska förstå och kunna delta i valet. Med tanke på instabiliteten i omvärlden just nu känns det angeäget att vi alla tillsammans värnar demokratin.

Med hopp om ett informerat val för alla, och innan dess – trevlig sommar!

Anette Säfström, Redaktör

INNEHÅLL

- 3 Nyheter
- 4 Sajten Alla väljare
- 6 Lär vux gör egen kurs
- 6 Valdebatt i långsamt tempo
- 7 Lättläst bok – Dags att rösta
- 8 Nya lättlästa böcker

Kontakta oss!

Mejla oss om du har tips och förslag på innehåll i tidningen.
info@mtm.se

Läsombudet ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier två-tre gånger per år.

Redaktion: Anette Säfström, Sofia Alsterhag, Maria O'Donnell.

Ansvarig utgivare: Magnus Larsson **Tryck:** Taberg Media Group

ISSN: 2002-1674. **ISSN digital utgåva:** 2002-1682. **Webb:** mtm.se/lasombud

Nominera till Årets läsombud 2022!

Vet du någon som brinner för att främja läsning? Nominera personen till Årets läsombud 2022! Priset delas ut årligen av Myndigheten för tillgängliga medier till ett läsombud eller en frivillig högläsare som har gjort extra fina insatser för att främja läsningen inom LSS- eller äldreomsorg. Prissumman är 10 000 kronor.

Lämna din nominering senast
15 september
på mtm.se/lasombud

Foto: Sara Mac Key

Region Västernorrland vill få fler barn att läsa – på fler sätt!

Det har varit svårt för biblioteken i Västernorrland att nå ut till barn med funktionsnedsättning. Därför startade ett projekt hösten 2021 där de har utbildat läsombud på fyra korttidsboenden i fyra olika kommuner. De har också skapat ett nätverk för bibliotekarier och läsombud.

Projektet har fått stöd från Kulturrådet och det leds av Anna Lundgren, bibliotekskonsulent på Regionbiblioteket Västernorrland. För pengarna kunde de bygga härliga läsmöbler på boendena och köpa

in läsplatlor och annat som främjar barnens läsande.

Biblioteken i regionen har också genomfört läsfrämjande delprojekt. Ett bibliotek har köpt in temalådor med litteratur, pyssel och annat pedagogiskt material så som figurer, leksaker och instrument som utgått ifrån barnens intressen. Temalådorna kommer läsombuden att kunna använda och läsa tillsammans med barnen.

Med projektet **Läs på fler sätt!** vill Region Västernorrland främja läsning hos barn med funktionsnedsättning.

Bjuvs bibliotek får stöd för bokcirklar

Bjuvs bibliotek i Skåne har fått Svensk biblioteksförenings utvecklingsstöd för sina bokcirklar för personer med funktionsnedsättning. Projektet startade i november 2021 och i vintras bjöd de in författaren Jenny Friman som talade om sin bok **Bokcirkel i lättläst – Att skapa läsmod hos läsare med funktionsvarianter**. Sedan har fyra bokcirklar startats.

Deltagarna jobbar med boken i skolan eller på sin verksamhet och ses på biblioteket en gång i månaden och talar om boken.

”Läsombud borde finnas på varje äldreboende!”

Det finns för få läsombud i region Skåne, och särskilt på äldreboenden. Det vill en arbetsgrupp bestående av bibliotek och kultursamordnare från flera skånska kommuner ändra på. Den 2 juni ordnade de en inspirationsdag i Eslöv för läsombud och utbildningar ska hållas för läsombud inom äldreomsorgen i Kristianstad och Malmö. Region Skåne bekostar projektet. I Lund finns redan ett läsombud på varje förskola.

– Det är det målet vi har även för äldreomsorgen säger Petra Romberg, bibliotekarie i Lund som ingår i arbetsgruppen.

Även chefer i äldreomsorgen var inbjudna till inspirationsdagen.

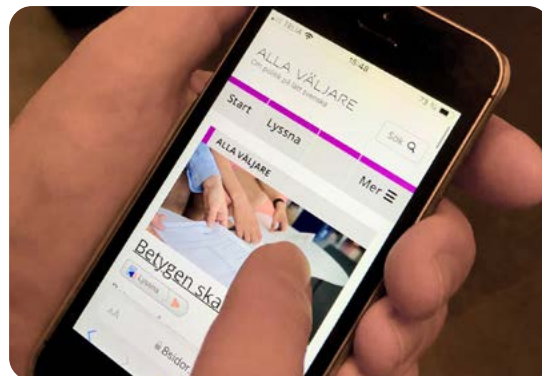
– Detta är verksamheter med stor personalomsättning. Om en eldsjäl försvinner är det lätt att det inte kommer någon ny, om inte varje chef bestämmer att det alltid ska finnas ett läsombud i verksamheten, avslutar Petra Romberg.

Petra Romberg,
bibliotekarie i Lund.

Lättläst sajt om valet gör politik begriplig

**Den lättlästa nyhetstidningen
8 Sidor driver även sajten
Alla väljare med fokus på
nyheter och politik. I år är
det stort fokus på valet.**

En levande demokratisk tjänst och diskussion. Så beskriver Martin Hanberg det politiska frågeforumet som han ansvarar för på 8 Siders valsajt **Alla väljare**. Som journalist på en lättläst tidning vet han hur viktigt det är att förmedla aktuella och komplexa frågor kring politik på ett tydligt, enkelt och begripligt sätt. Han vet också hur viktigt det är att personer som känner att de står längst ifrån makten får möjlighet att göra sin röst hörd. Kanske extra mycket när det är ett valår. Därför har 8 Sidor en plan för hur de ska lyfta och göra riksdagsvalet i höst relevant och begripligt för sina läsare.

Martin Hanberg understryker det faktum att det är en demokratiinsats i sig att producera lättlästa nyheter, vare sig det handlar om politik eller OS. Men han menar samtidigt att som Sveriges enda nyhetstidning på lättläst svenska så har 8 Sidor en extra viktig demokratisk uppgift just i år när det är valår. Tidningens målgrupper korrelerar nämligen med de grupper som har lägst valdeltagande.

Även om alla som är röstberättigade i Sverige har möjlighet att avgöra vilka som ska styra landet de kommande fyra åren på valdagen den 11 september så tar inte alla den chansen. Närmare bestämt 1 miljon svenskar. Det finns många

anledningar till varför någon väljer att inte rösta, men det går att se ett samband mellan exempelvis var personer bor eller vilken utbildningsnivå de har och hur stor chans det är att de kommer att rösta på valdagen. Statistik visar även att sex av tio personer med intellektuell funktionsnedsättning i Sverige inte röstar.

Det är just dessa grupper 8 Sidor fokuserar på, menar Martin Hanberg.

– 8 Sidor är inte till för de rikaste och de med mest makt. Det är inte de som läser våra nyheter. Jag tänker att det är extra viktigt att vi får ut information till personer som känner sig utanför samhället. Det kan vara personer med intellektuell funktionsnedsättning eller andra funktionsnedsättningar, personer som kommer från andra länder eller de som har en lägre utbildning.

8 Sidor ges ut som papperstidning varje vecka och når drygt 4 800 prenumeranter på bland annat grundskolor, LSS-boenden och SFI-klasser. Men det är på nätet

som tidningen når flest. 8sidor.se har under de senaste åren haft en ständigt ökande läsar-krets. På undersajten **Alla väljare** finns redaktionens valbevakning. Martin Hanberg ansvarar för innehållet:

– Våra läsare vill veta det som de flesta medborgare vill veta, men på lätt svenska, förklarar han och fortsätter:

– Något som vi måste göra, som många andra redaktioner inte gör, är att också förklara processen. Vi ska självklart

Tidningen 8 Sidor har en viktig demokratisk uppgift: att göra nyheter på lätt svenska som alla kan ta del av.

Martin Hanberg ansvarar för innehållet på **Alla väljare** där man bland annat hittar intervjuer med riksdagspartiernas partiledare och information om hur valet går till. Man kan också ställa frågor om politik och om valet.

"Det är extra viktigt att vi får ut information till personer som känner sig utanför samhället."

berätta om partierna och om politiken, det är den ena delen. Den andra delen är att förklara allt det praktiska runt omkring, att ge basinformation. Och eftersom vi får nya läsare hela tiden som röstar för första gången måste vi kunna berätta om detta om och om igen.

Den som tycker att politik är svårt hjälps inte av politiker som uttrycker sig på ett krångligt eller komplicerat sätt. Då är det Martin Hanbergs och hans kollegor på 8 Sidor uppgift att förenkla och förtydliga.

– Det handlar om att våra läsare ska kunna bli så upplysta som möjligt. En del politiker har ett svårt språk, det tycker nog många. Det är vårt jobb att dechiffrera deras språk och förmedla vad det är de egentligen säger.

På **Alla väljare** finns det förutom nyhetsuppdateringar fasta sektioner som "Politik i Sverige" där man kan läsa om hur Sverige styrs, hur valet gick 2018 och intervjuer med partiledarna. Här finns också möjligheten för läsarna att ställa frågor under rubriken "Vad undrar du om politik?". Sektionen är populär. Ett vanligt år kommer det in ungefär 300 frågor. När det är valår kommer ännu fler. Martin Hanberg är den som svarar på frågorna och alla som skriver in får svar. Tillsammans bildar frågorna en stor kunskapsbank.

– Vi publicerar alla svar under fliken "läsarfrågor". Det är verkligen en guldgruva för våra läsare, där finns hundratals läsarfrågor som vi har svarat på genom åren. Det här är något levande som pågår året om, inte bara när det är val. Det är en levande demokratisk tjänst och diskussion som vi har i gång här på sidan.

Respons från läsarna är viktigt för 8 Sidor, särskilt under ett valår. Det läsarna vill veta mer om eller inte förstår påverkar innehållet på sajten.

– Läsarnas tips och inspel hjälper verkligen oss. Om vi märker att många börjar fråga oss om något, så gör vi kanske en Youtube-film eller tar med det som en fråga till partiledarna när vi intervjuar dem inför valet. Det är inte det som styr hela vår valbevakning, men det är sådant som vi verkligen tar intryck av, säger Martin Hanberg.

I takt med att våren går över till sommar kommer intensiteten kring det kommande riksdagsvalet att öka och Martin Hanberg och hans kollegor på 8 Sidor får fullt fokus på valbevakningen. De kommer att skapa innehåll till såväl papperstidningen som sajten och sidan Alla väljare – och också till sin Youtube-kanal där de intervjuar både läsare och politiker. Redaktionen kommer också att besöka Järvaveckan och Almedalen, där de hoppas träffa läsare och sprida budskapet om vikten av lättlästa nyheter, för att fler ska kunna delta i det demokratiska samtalet.

Text: Sofia Alsterhag

Partiledarna frågas ut i lugnare tempo

Direktsändning med snabba repliker. Så ser ofta utfrågningen av politiker ut när det vankas riksdagsval. Men det kan göras på annat sätt. Funktionsrätt Sverige har gjort egna partiledarutfrågningar där journalisten Gabriella Ahlström har enskilda samtal med partiledarna och låter dem fördjupa sig i frågor som handlar om rätten till jämlik hälsa, vård, skola och bättre stöd för personer med funktionsnedsättning som står utanför arbetsmarknaden.

Det är också ett sätt att sätta frågor som rör personer med olika funktionsnedsättningar på agendan. Afasiförbundet, ett av Funktionsrätt Sveriges 50 medlemsförbund, har drivit på för att utfrågningarna ska ske i ett långsammare tempo, och att de inspelade samtalen ska få långsam textning som komplement.

– Vi ser ett jättestort behov av att fler lär sig prata om politik på ett tydligare sätt. För att fler ska kunna göra ett informerat val behövs tillgänglig och relevant information. Det är en demokratisk rättighet, både att ta del av information och att engagera sig politiskt, säger Monica Klasén McGrath, kommunikations- och pressansvarig på Funktionsrätt Sverige.

Se utfrågningarna på:

www.funktionsratt.se

Text: Hedvig Weibull

Elisabeth Sundin är speciallärare på Lärvox.

Lärvox gör egen kurs om valet

Lärvox i Katrineholm och Vingåker förbereder just nu en kurs inför valet. Målgruppen är personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Elisabeth Sundin, speciallärare på Komvux som särskild utbildning, Lärvox, i Katrineholm och Vingåkers kommuner, har jobbat med personer med intellektuell funktionsnedsättning i 35 år. Hon brinner för att stärka eleverna i sin rätt att ta för sig i samhället och delta i demokratin.

– Vi säger att Sverige har haft rösträtt i hundra år och det är ju inte sant för den här gruppen.

Redan 2018 tog hon och kollegorna fram en kurs om valet i samarbete med funktionshinderomsorgen i Vingåker. I år har hon och kollegan Håkan Palmfjord arbetat vidare med kursen, bland annat genom att göra den digital. Kursen kommer att finnas på en lärplattform som skolan redan använder och som eleverna är vana vid. Den ska bestå av sju lektioner och handla bland annat om demokrati och inflytande, om hur röstningen går till och om partierna i riksdagen.

– Vi har hämtat mycket information från 8 Sidors bok om valet. Den är fantastisk!

Det var lite bitterljuvt för dem när boken **Dags att rösta – Valskola 2022** (läs mer om den på sidan intill) släpptes:

– Vi blev så lyckliga när boken kom. Eller det var egentligen både och eftersom vi suttit och gjort material i ett halvår, haha!

Även om kursen byggs digitalt och ingår som en skolkurs på Lärvox, som man kan ta del av både helt digitalt och som undervisning i ett klassrum, kommer Elisabeth Sundin och hennes kollegor också att åka ut till dagliga verksamheter och undervisa.

– En daglig verksamhet har redan hört av sig: "Ni kommer väl och gör något inför valet?"

Text: Anette Säfsström

Lättläst bok om valet ska få fler att rösta

Journalisten Bengt Fredrikson har skrivit en lättläst bok för de 1 miljon svenskar som inte röstade i förra valet.

Den 11 september i år är det riksdagsval men långt ifrån alla kommer att använda sin röst. Det vill den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor ändra på och ger därför ut boken **Dags att rösta – valskola 2022**. Författaren till boken, Bengt Fredrikson, är journalist på 8 Sidor och menar att många helt enkelt tycker att det är för svårt att förstå politik och hur valet går till. Med boken vill de göra det möjligt för fler att vara med och bestämma vilka partier som ska styra landet.

Bengt Fredrikson.

Dags att rösta – Valskola 2022 säljs genom nätbokhandlarna och finns som gratis pdf på 8sidor.se. På mtm.se/skola finns även lektionsmaterial med textfrågor och diskussionuppgifter till boken.

Foto: Sara Appelgren

Varifrån kom idén till den här boken?

– Den föddes för länge sedan. Vi på 8 Sidor visste att många tycker att politik och val är så krångligt att de låter bli att rösta. Därför ville vi hjälpa dem att förstå det politiska systemet.

Vad vill du säga till dem som tycker att politik är svårt?

– Politik rör alla. Det handlar inte bara om stora saker som försvar, skatter, EU och lagar utan det handlar också om sådant som påverkar våra liv varje dag. Som matpriser, cykelvägar och busstider. Allt är politik och alla har möjlighet att påverka den. Politikerna beslutar om ditt liv och saker du gör varje dag. Det handlar vad din bostad kostar, om du ska få köra elsparkcykel, hur bussarna ska gå och om det ska finnas en simhall. Med den här boken vill vi att man ska förstå att politik är för alla, inte bara för några få.

Vad hoppas du att boken tillför?

– Alla ska ha samma chans att få lägga sin röst. Därför är det viktigt att visa hur valet och själva röstningen går

till. Vi hoppas att fler ska förstå hur vår demokrati fungerar och att fler ska delta i den politiska debatten. Och i förlängningen givetvis att fler går och röstar.

Var det svårt att skriva om valsystemet i Sverige på ett lättläst sätt?

– Egentligen inte. Vi har koncentrerat oss på de delar som är väsentliga för att förstå hur valsystemet fungerar. Helt enkelt vad du behöver veta som väljare, till exempel hur det fungerar med personval och röstkort. Saker som utjämningsmandat, procentgränser i valkretsar och sånt har hamnat utanför.

Vad hoppas du att läsaren bär med sig?

– Förhoppningsvis kan vi visa att demokratin fungerar bättre om alla är delaktiga. Politikerna borde representera alla i landet men om en miljon människor låter bli att rösta kan det inte bli så. En miljon personer hamnar utanför.

Text: Sofia Alsterhag

BOKTIPS!

Nya lättlästa böcker

LL-förlaget ger ut lättlästa böcker för vuxna och unga vuxna. Här är tips på läsning ur vårens utgivning!

Läs mer om
LL-förlaget
på hemsidan:
ll-forlaget.se

Nivå 1, Lättast

Upptäck naturen

av Josefin Olevik

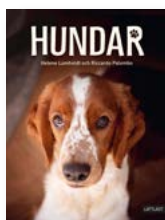
Är du nyfiken, men ovan vid skogen? Här får du enkla tips på hur du ska klä dig för en skogstur och vad du ska packa i ryggsäcken, liksom fakta om djur och växter. Skogen ger oss det vi behöver, oavsett om det är tystnad och lugn eller spännande äventyr.

Hundar

av Helene Lumholdt

Lär känna åtta hundar och människorna de bor hos. Hundarna ser olika ut, har olika temperament, favoritaktiviteter och vanor, men de är alla viktiga vänner som ger trygghet och kärlek till människorna de delar sina liv med.

Nivå 2, Lättare

Hundkursen

av Anna Hansson

Emma är sugen på att något ska hända. Helst vill hon bli kär. Men

hur ska det gå till? Var ska hon kunna träffa någon?

Hundkursen är en charmig bok om att söka och finna kärlek och lycka i oväntade sammanhang – och i oväntade personer.

Upphittaren

av Anna Dunér

Per är en sakletare, en upphittare. Men en sedan länge förlorad relation är svår att hitta igen. Vad händer när människor tappar bort varandra? Går det att nå fram till varandra på nytt? **Upphittaren** är en vacker bok om att skapa mening i livet.

Hitta hem

av Marie Albertsson

Mårten har haft samma adress i hela sitt liv. Nu ska han flytta hemifrån, till ett gruppboende. Han har längtat, men väl på plats känns ändå allt fel. **Hitta hem** är en bok om att lämna sin trygga

plats och till slut landa i en ny – och om styrkan i att kunna kalla flera platser för hemma.

Nivå 3, Lätt

Städa och fixa

av Estrid Holm

Väck städlusten med **Städa och fixa!** Vägen till ett nystädat och skinande rent hem kan ibland kännas oändlig, men med smarta råd om utrustning, rutiner och teknik blir städningen både lätt och smidig. Ja, nästan rolig!

Fest med förhinder

av Camilla Wallqvister

Rolf och Ingrid drömmer om en trädgårdsfest till Ingrid's födelsedag. Men hur ska det bli fint när grannen vägrar städa sitt skrotupplag till trädgård? Och hur ska de hinna nu när Ingrid inte längre är hemmafru? Kommer det alls att bli en fest? **Fest med förhinder** är varm feelgoodroman från 60-talets svenska landsbygd.

